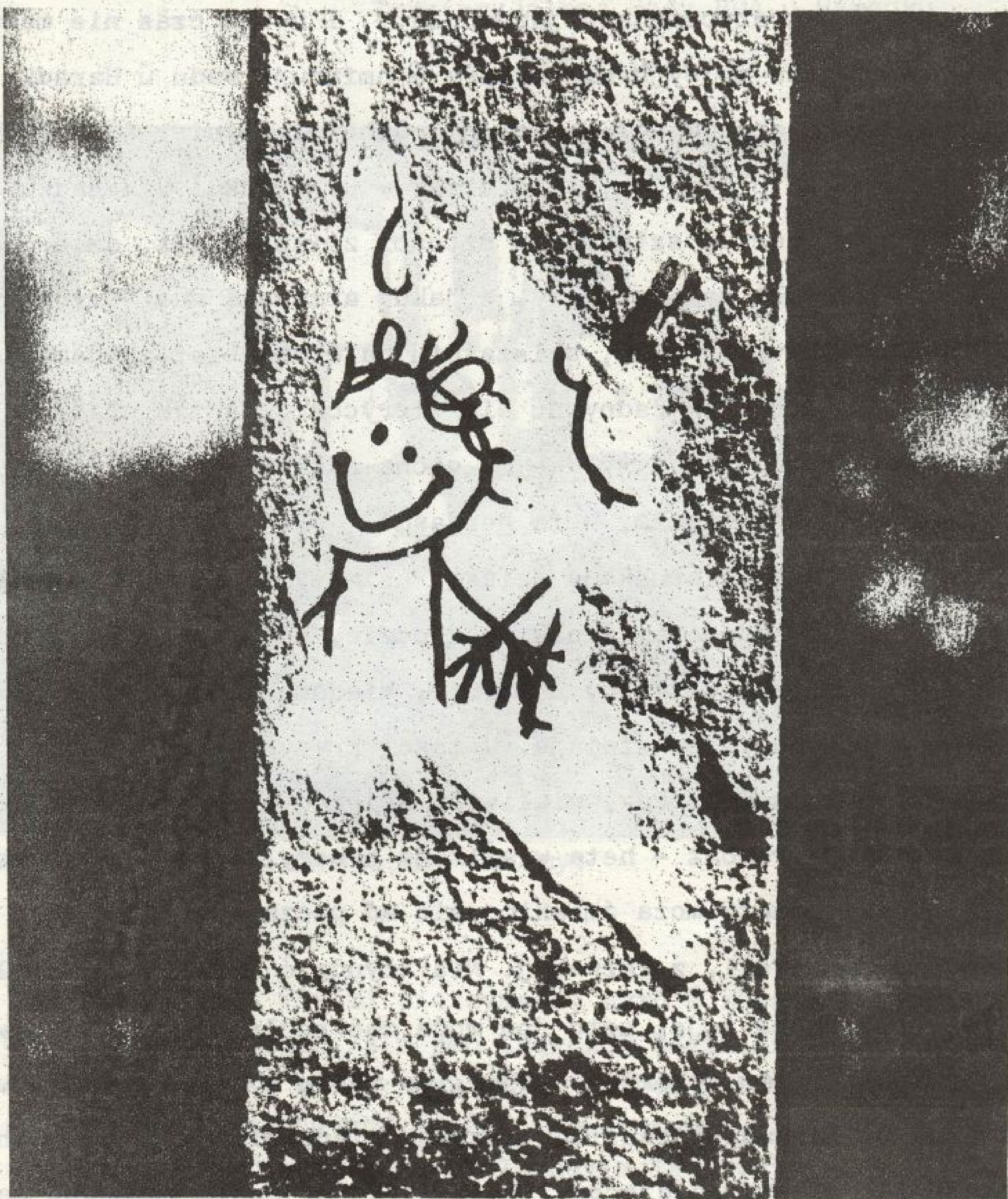
Hołas Haradka

Czasopis Biełaruskaha Demakratycznaha Abjadnańnia ú Haradku

21 czerwienia 1990 h. Haradok N.3(1)

Dzierli, dzierli, dzierli ... a my i tak astalisia ú Haradku.

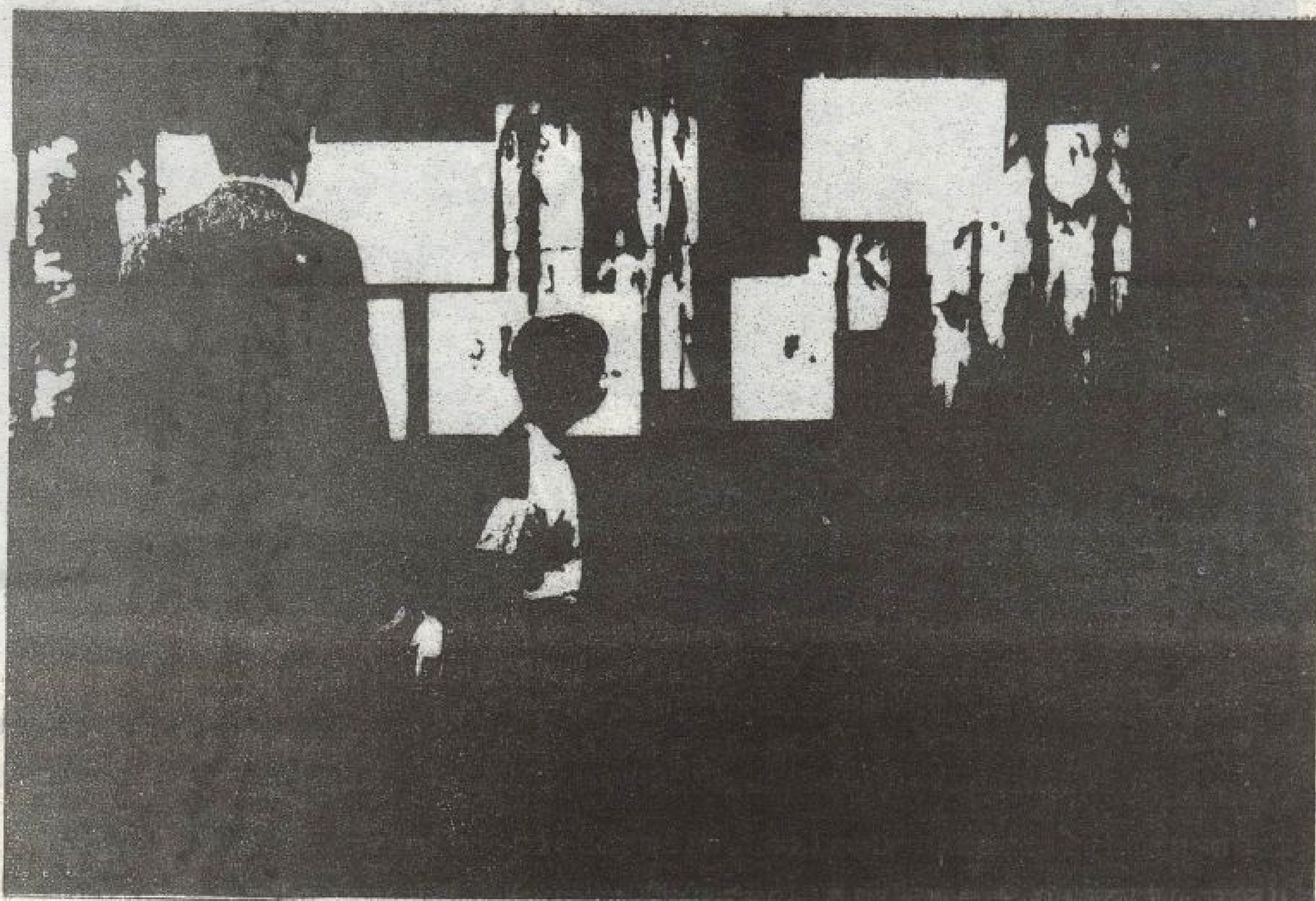
Padziaka

Niadziela, 27 maja 1990 h. Nie, heta úżo paniadziełak. Idu únaczy, piatnaccać pa druhoj, żwiroúkaj z Haradka ú Waliły. Kumkajuć żaby, śpiawaje saławiej... nad stawami inhlicca ... Minaju PGR, dzie walajucca na ziamli paabdziranyja plakaty Biełaruskaha Demakratycznaha Abjadnańnia... I úwieś czas nie mahu pawieryć, szto my wyjhrali wybary ú hminnuju radu ú Haradku. Ci możacie heta zrazumieć? Bo ja, jak dahetul, - nie. A wyjhrali my wybary jak Biełarusy, i to dzie? - u Haradku! U Haradku, dzie nichto nia wieryú, szto można sztości źmianić. Tut, dzie zaúsiody wykonwali zahady zhary, z jakoj abzywali nas "Czyrwonym Gródkiem". Tut, my sami, bolszaściu hałasoú, biez anijakaj swarki, wybrali swaich radnych. Nia wierycca... A tak niadaúna, kali pytalisia: "skul ty?" - my cicha adkazwali: "z Gródka". Siońnia heta nia soram, heta hordaść!

Szczyraje biełaruskaje dziakuj usim tym, szto pamahli wyjhrać naszym kandydatam. Tolki ú zhodzie, supolnymi namahańniami my możam paczać źmieny ú hminie. Wiedama, szto nichto nie nalje z pustoha ú parożniaje. U takoj kryzysnaj sytuacyji, jakaja siońnia ú Polszczy, wialikich źmienaú prawieści nia zmożam. Wialiki ramont - heta wialikija hroszy, a my ich nia majem. Tolki bahaty moża źmianić usio ad paczatku. A my musim rabić źmieny pawoli, z razwahaj. Nia kryúdzić ludziej za minułaje, brać ad kożnaha toje, szto jon moża dać najlepszaha, nia bawicca z tymi, szto nas wykarystoúwajuć. Ja wieru ú naszu mużyckuju razwahu, bo haspadary zaúsiody razumna hladzieli na świet. Bahatym czaławiek nie naradżajecca. Bahaćcie kożny musić zbudawać sam, kab wiedać canu jaho, mudra ź jaho karystać i pierakazać naślednikam. Tamu my nie abiacajem "załatych horaú", ni "szczaścia",

u jakim usie"roúnyja". Każam: "Waszy prablemy - naszymi prablemami". Wyraszać ich musim razam, demakratycznym, sprawiadliwym sposabam, z wialikaj talerantnasciu da inszych, jakija dumajuć pa-inszamu.

Starszynia
Terytaryjalnaj Rady BDA ú Haradku
Lonik Tarasewicz

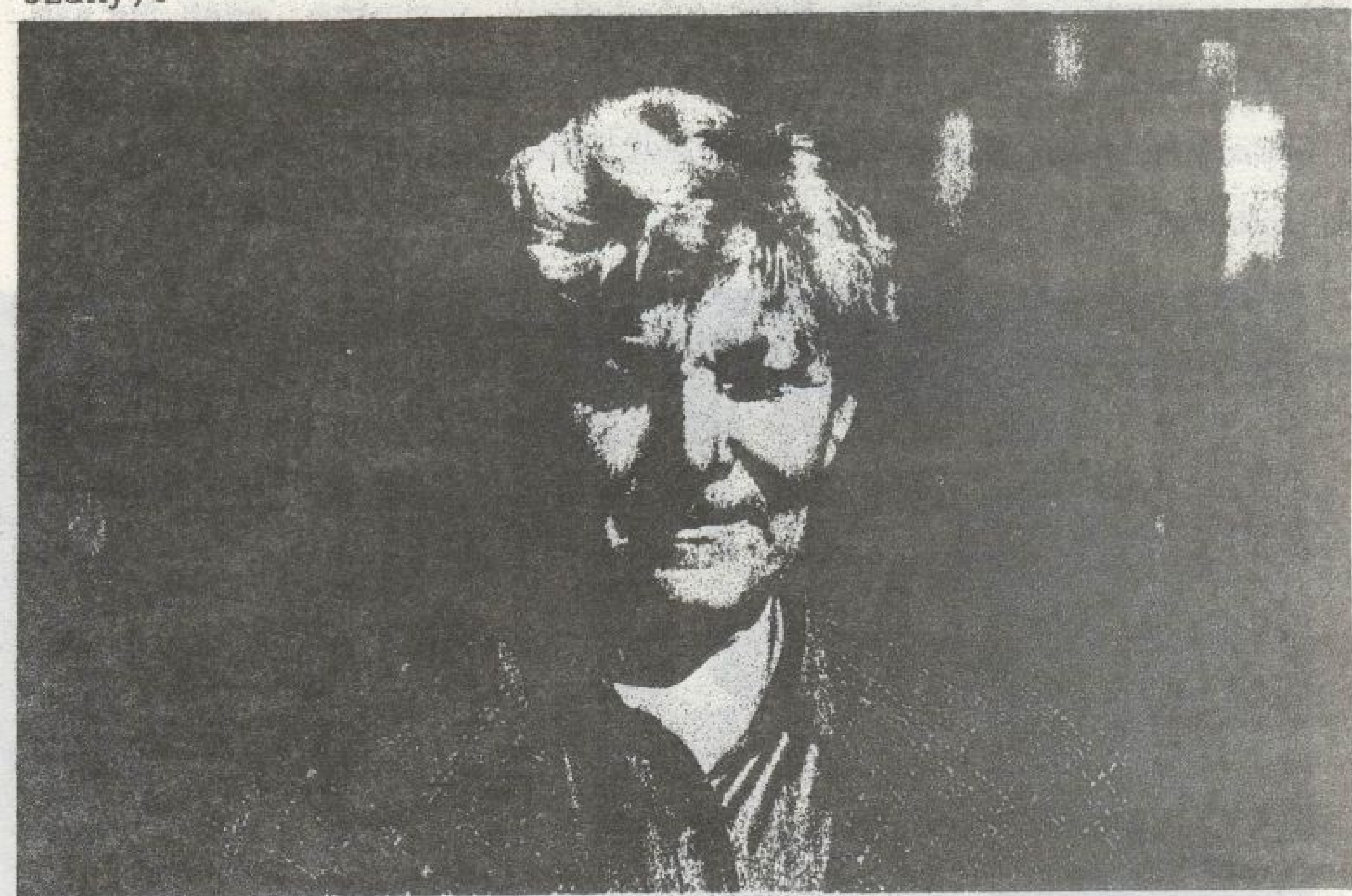
Naszy plakaty na haradockaj wulicy.

Winszujem i wielmi cieszymsia, szto ú składzie hminnaj rady ú Haradku znajszlisia pan Krawczuk Kazimierz, pan Kaczan Jan i pani Dylko Raisa, jakija na hetych wybarach zmahalisia za mandat z kandydatani ad BDA i pieramahli. Z Rajaj Dylko my zaúsiody byli razam, ci ú Biełaruskim Tawarystwie, ci śpiawajuczy ú biełaruskim chory, ci ú niadzielu ú carkwie, ci ú sztodzionnaj ciażkaj pracy kala chworych pa wioskach. Dumajem, szto úsie supolna budziem budawać toje, szto mnohim zdawałasia niemahczymaje.

Radnyja ad BDA ú Haradku

Zaúsiody siarod nas

RAISA DYLKO, radnaja z PSL, zdabyła mandat u 8 akruzie (Haradok: wulicy Cmentarna, Młynowa, Ogrodowa, Zarzeczańska i wioska Zareczany).

HOŁAS HARADKA: Raja, winszujem ciabie ź pieramohaj na wybarach. I choć wyjhrała ty z kandydatam ad BDA, to płakać u naszym Abjadnańni nichto nie źbirajecca. Ty, tak skazać, arhaniczna źwiazanaja z žyćciom u naszaj hminie: znajem ciabie z pracy kala chworych, z twaje zaanhažawanaści ú biełaruskim chory i ú carkoúnym chory. Dumajem, szto supracoúnictwa ú hminnaj radzie budzie nam składwacca dobra. Skažy, kali łaska, jakija najwažniejszyja prablemy baczysz pierad nowawybranaj hminnaj radaj?

RAISA DYLKO: U naszaj hminie 45 wiosak, žywuć u ich pierawažna ludzi starejszyja, emeryty. I tolki ú liczanych wioskach jość kramy, dzie ludzi mohuć kupić sabie pradukty. Niedachop dobraj sietki kramaú pa wioskach razam z ciažkaściami ú transparcie - woś nasza wialikaja prablema.

HH: A ci nia dumajesz, szto hetuju prablemu mahła-b wyraszyć adna abo dźwie asoby, jakija źbirali-b zakazy ad ludziej i dawozili-b pa wioskach patrebnyja pradukty? Wiadoma-ž, za niejkaj apłataj...

RD: Dumaju, szto tak. Tym bolej, szto ú siońniaszniaj sytuacyji budzie sztoraz bolsz ludziej, jakim treba budzie szukać zaniatak, kab zarabić na žyćcio.

HH: U starych ludziej naohuł prablemy sa zdaroújem...

RD: Heta tak. My ú naszaj hminie majem punkt dapamohi dla takich ludziej.

HH: A jakim wyraszeńniem źjaúlajecca dom apieki ú Hrybaúcach?

RD: Tam poblizu niama kramy. Heta niaprostaja sprawa.

HH: Jak dumajesz, ci mahczyma było-b, kab radziny starejszych ludziej placili hroszy na útrymańnie niejkaha domu apieki ú Haradku abo kala Haradka?

RD: Mahczyma, choć budzie ciażkawata. Ale, faktyczna, treba padumać pra dom bliżej Haradka.

HH: Szto rabić, kab utrymać moładź u naszaj hminie?

RD: Treba na miescy arhanizawać haspadarczuju infrastrukturu: małyja pradpryjemstwy pierapracoúki sielskich praduktaú, kab praca była na miescy. Druhaja sprawa, heta razumna arhanizawać tak zwany wolny czas, kab žyć nie było nudna ú Haradku. Majem dobry dom kultury, dobrych pracaúnikoú u im. Kultura, sport - mahczyma, szto jany stanucca tym, szto ludziej, asabliwa maładych, zatrymaje ú nas.

HH: Sprawy ekalohii ú naszaj hminie?

RD: Brudnaja reczka. Straszenna mnoha ściokaú adwodzicca ú jaje. Patrebna aczyszczalnia. Ale sama hmina jaje nie pastawić. Tut pawinien dapamahczy Biełastok, bo Biełastok pje wadu z hetaj reczki.

HH: I aposzniaja sprawa, jakaja praśledwaje naszu hminu: alkahalizm. Ci mahczyma jaho pazbycca?

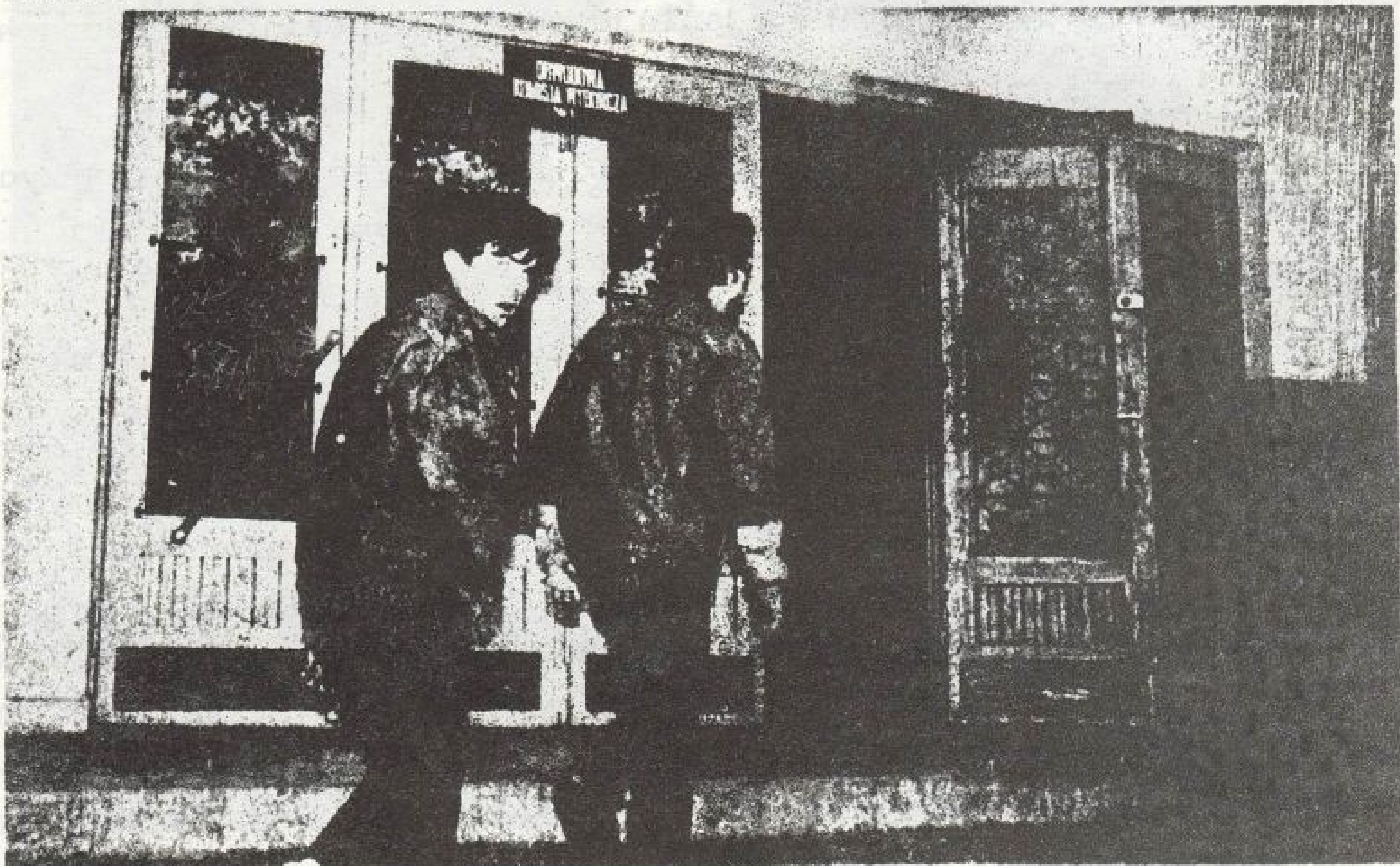
RD: Heta sapraúdy prablema. Tut treba pracawać z usimi ludźmi, zaanhażawać usie zdarowyja siły. Zreszty, ludzi najczaściej zapiwajuć ad niecikawaha, nieperspektyúnaha žyćcia. Kali ú Haradku údasca stwaryć perspektywy, i haspadarczyja, i kulturnyja, to zmahacca z hetaj prablemaj budzie lahczej. Jana tady nia budzie takoj wialikaj. Tak mnie zdajecca.

HH: Sardeczna dziakujem tabie za razmowu.

Razmaúlaú Lonik Tarasewicz

Jak prajszli wybary ú Haradku

Na wybarach u terytaryjalnyja samaúrady ú Polszczy hałasawała 42.13 % wybarszczykaú. U Biełastoku - 42.2 %, a ú naszaj hminie - 44.9 %, krychu bolsz, czym pa úsioj krainie, choć nie na mnoha.

U niadzielu iszli hałasawać.

U siamnaccaci wybarczych akruhach u Haradockaj hminie radnymi stali kandydaty ad BDA, u tym liku adzin (Hrysza Karpiuk) - supolny z PSL. Ad PSL pierajszli dwa kandydaty: Raisa Dylko i Jan Kaczan. Z usich kandydataú, jakija wystupali ad hrupaú nasielnictwa, pierajszoú tolki adzin - Kazimierz Krawczuk.

Niespadzieúkaj byú wynik hałasawańnia ú 9 akruzie (Wiejki, Podozierany): paśla padliku hałasoú akazałasia, szto Stanisław Kazberuk (wystupaú za padpiskaj życharaú) i Uładzisłaú Charkiewicz (BDA) atrymali pa 42 hałasy. 4 hałasy ú hetaj akruzie byli niaważnyja. Takim czynam, u prysutnaści cełaj wybarczaj kamisyji adbyłosia lasawańnie. Na wyciahnutym kawałaczku papiery było napisana: Władysław Charkiewicz.

Niżej padajem wyniki hałasawańnia wa úsich wybarczych akruhach u naszaj hminie. Padajem taksama lik niaważnych hałasoú (n.h.).

Akruha 1. Haradok, wulicy Białostocka, Błotna.
Bura Jan - 28, Pawlicz Włodzimierz - 16, Petelski Eugeniusz (BDA) - 137. 7 n.h.

Akruha 2. Haradok, wulicy kalinowskiego, Leśna, Łąkowa, Partyzantów, Polna, Sportowa, Szkolna, Wojska Polskiego, Zwycięstwa, kolonia Gródek.
Jabłonowski Kazimierz - 23, Wildowicz Aleksander (BDA) - 115. 3 n.h.

Akruha 3. Haradok, wulicy Fabryczna, Michałowska, Północna,
Kardasz Włodzimierz (BDA) - 126, Siedlecki Władysław - 60.

Akruha 4. Haradok, wulicy Koszarowa, Malinowa, Świerczewskiego, Zamkowa.
Gościk Mikołaj - 19, Karpiuk Jerzy (BDA) - 124, Wołoszyn Edward - 34. 2 h.n.

Akruha 5. Haradok, wulicy Piaskowa, Przechodnia.
Grycuk Helena - 32, Łakiel Aleksy (BDA) - 63, Ślusarz Czesław - 15, Warecka Wiesława Krystyna - 28. 7 n.h.

Akruha 6. Haradok, wulicy Krzywa, Południowa, Spółdzielcza, Wąska, Wschodnia.
Konończuk Leonid - 15, Łukoszyk Włodzimierz (BDA) - 88, Zabłocka Ewa Joanna - 21. 1 n.h.

Akruha 7. Haradok, wulicy Cmentarna, Młynowa, Ogrodowa, Zarzeczańska, wieś Zarzeczany.
Chalecki Mikołaj (BDA) - 44, Dylko Raisa (PSL) - 101, Klimuszko Stanisław - 22. 11 n.h.

Akruha 8. Bielewicze, kolonia Mieleszki, Straszewo.
Karpiuk Grzegorz (BDA, PSL) - 62, Kozłowski Konstanty - 13. 10 n.h.

Akruha 9. Podozierany, Wiejki.
Charkiewicz Władysław (BDA) - 42, Kazberuk Stanisław - 42. 4 n.h.

Akruha 10. Zielona, Zubry.
Cywoniuk Roman (BDA) - 57, Kaczan Jan (PSL) - 60. 8 n.h.

Pierszy raz Biełarusy wybirali swaich radnych.

Akruha 11. Mostowlany, Świsłoczany, Zubki.
Krawczuk Kazimierz - 53, Mojsiej Katarzyna (BDA) - 43. 4 n.h.

Akruha 12. Słuczanka, PGR Waliły, Waliły.
Kucharczyk Mariusz Andrzej - 4, Tarasewicz Leon (BDA) - 100. 2 n.h.

Akruha 13. Dzierniakowo, Grzybowce, Józefowo, kolonia Ruda, kolonia Glejsk, Królowe Stojło, Piłatowszczyzna.
Kardasz Wiaczesław (BDA) - 53, Sienkiewicz Marek - 20. 3 n.h.

Akruha 14. Waliły Stacja, wulicy Sosnowa, Spacerowa, Sucha, Szkolna, Szosa Wschodnia, Tartaczna, Zaułek.
Wojtulewicz Jan - 45, Zacharczuk Adam (BDA) - 71. 5 n.h.

Akruha 15. Waliły Stacja, wulicy Białostocka, Dworcowa, Grzybowa, Kolejowa, Kręta, Krótka, Kwiatowa, Lisia, Piękna, Podleśna, Rzemieślnicza.
Bura Jerzy (BDA) - 71, Wrona Józef Romuald - 26. 5 n.h.

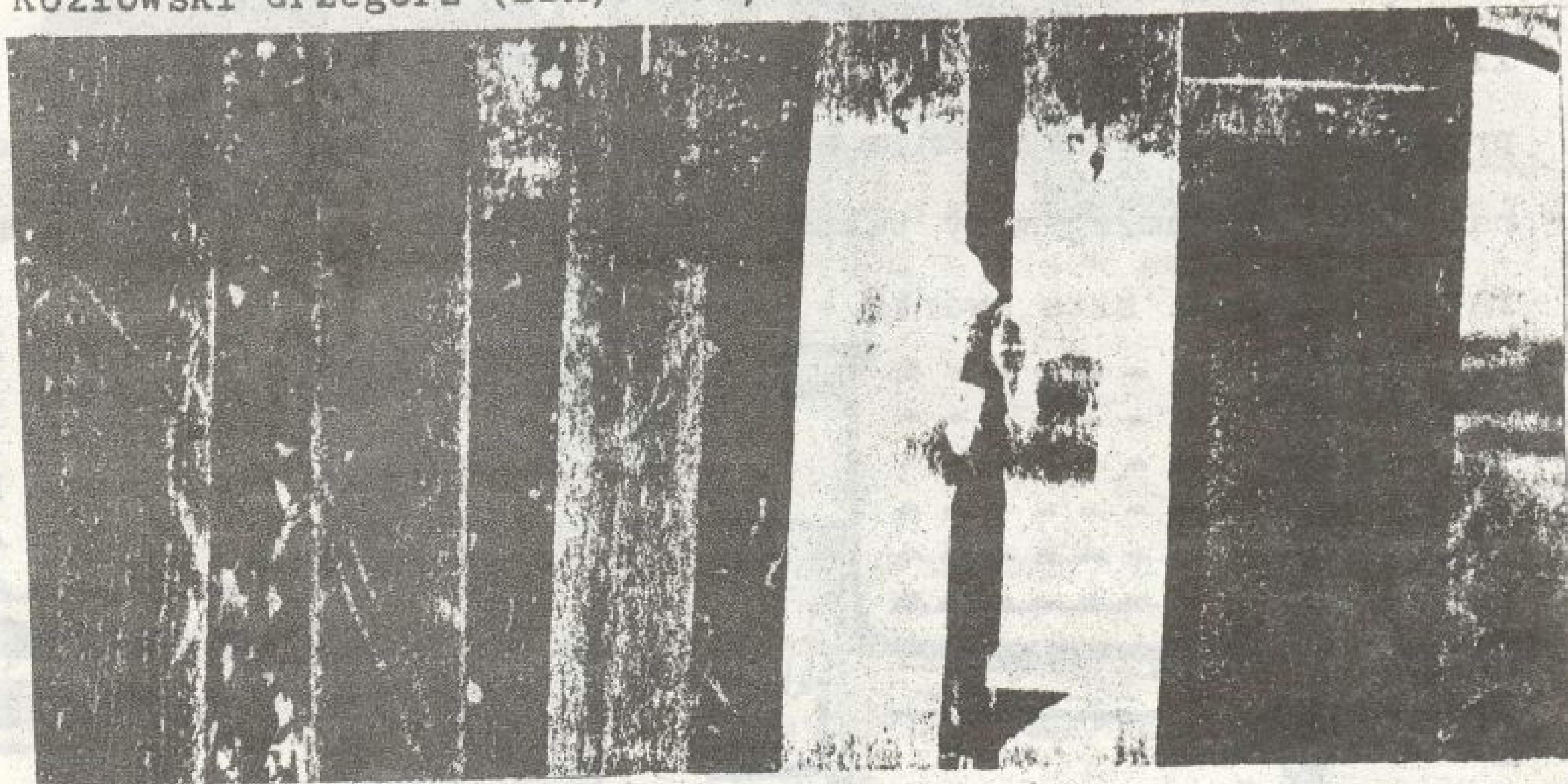
Akruha 16. Radunin, Załuki.
Lisowski Edmund - 55, Popławski Wiktor (BDA) - 73. 1 n.h.

Akruha 17. Borki, Nowosiółki, Pieszczaniki, Podzałuki.
Chomczyk Aleksander (BDA) - 12, Gruszewska Eugenia (BDA) - 63.

Akruha 18. Bobrowniki, Jaryłówka, Łużany.
Cecerko Zofia (BDA) - 15, Fiedziukiewicz Jan (BDA) - 69. 3 n.h.

Akruha 19. Chomontowce, Gobiaty, Narejki, Skroblaki, Wierobie.
Bielawski Tadeusz - 25, Giedicz Walenty (BDA) - 49, Ignatowicz Jan - 16. 1 n.h.

Akruha 20. Downiewo, Kołodno, Królowy Most, Przechody, Sofipol, Zasady.
Kozłowski Grzegorz (BDA) - 66, Trzeciak Bronisława - 24. 6 n.h.

Plakaty rwali, dzie papała.

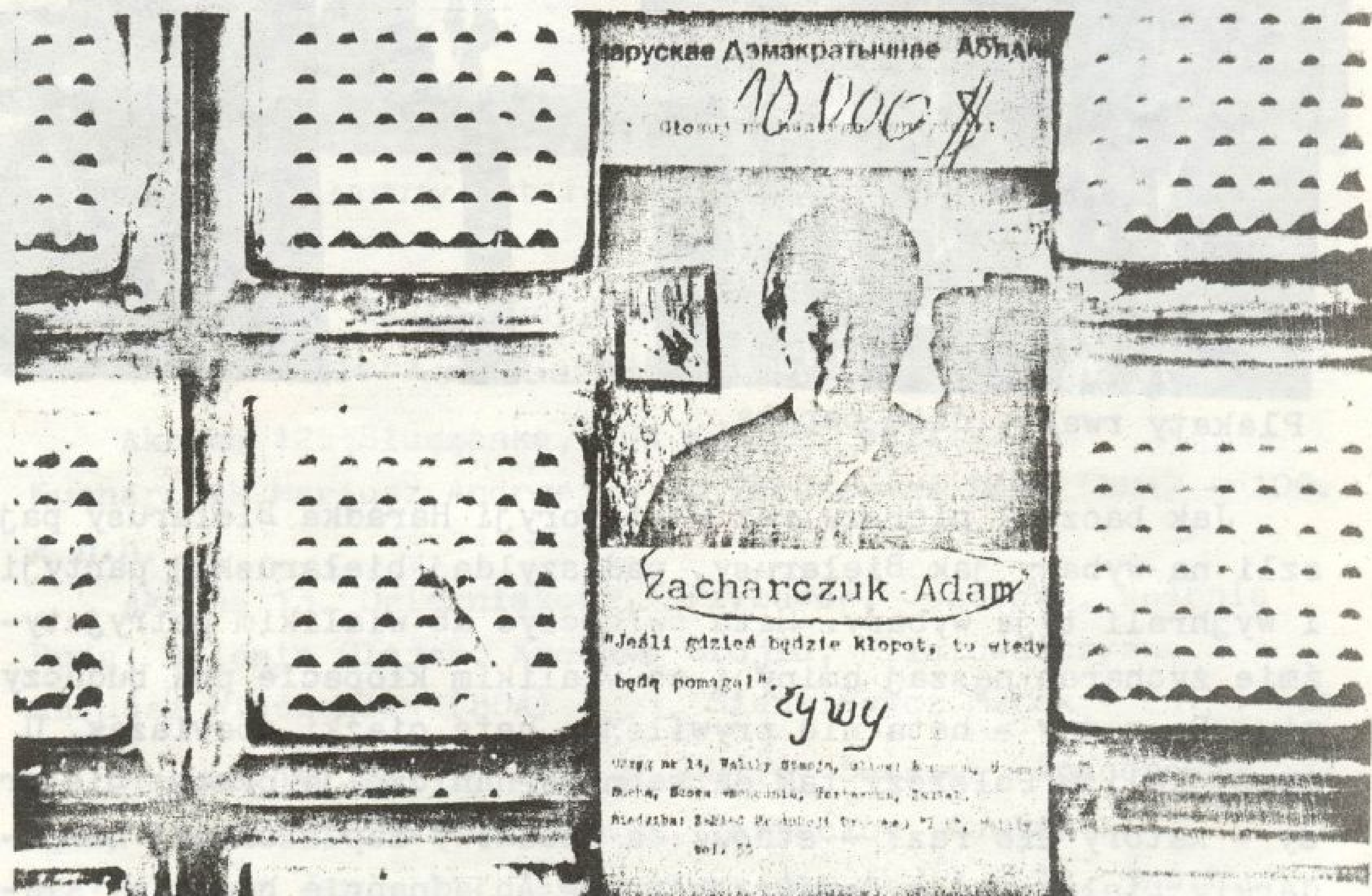
Jak baczym, pierszy raz u historyji Haradka Biełarusy pajszli na wybary jak Biełarusy, pad szyldaj biełaruskaj partyji, i wyjhrali tyja wybary. Heta świedczyć ab wialikim patryjatyźmie życharoú naszaj hminy i ab wialikim kłopacie pra buduczyniu. Bo radny - heta nie prywileja, heta ciażki abawiazak. U czas, kali ú Polszczy tak patrebna arhanicznaja praca, Biełarusy - katory úżo raz? - stajuć da adbudowy zapuszczanaj haspadarki. Biełaruskaje Demakratycznaje Abjadnańnie biare na siabie adkaznaść za los naszaj hminy.

Cikawa, szto na wybarach u haradockaj hminie nia wystupiła miascowaja "Salidarnaść". Liczym, szto ú taki czas, kali treba pracawać, a nie krytykawać, takija adnosiny da hramadzkaha życcia jość dywersyjaj suproć palityki ciapieraszniaha úradu.

Redakcyja

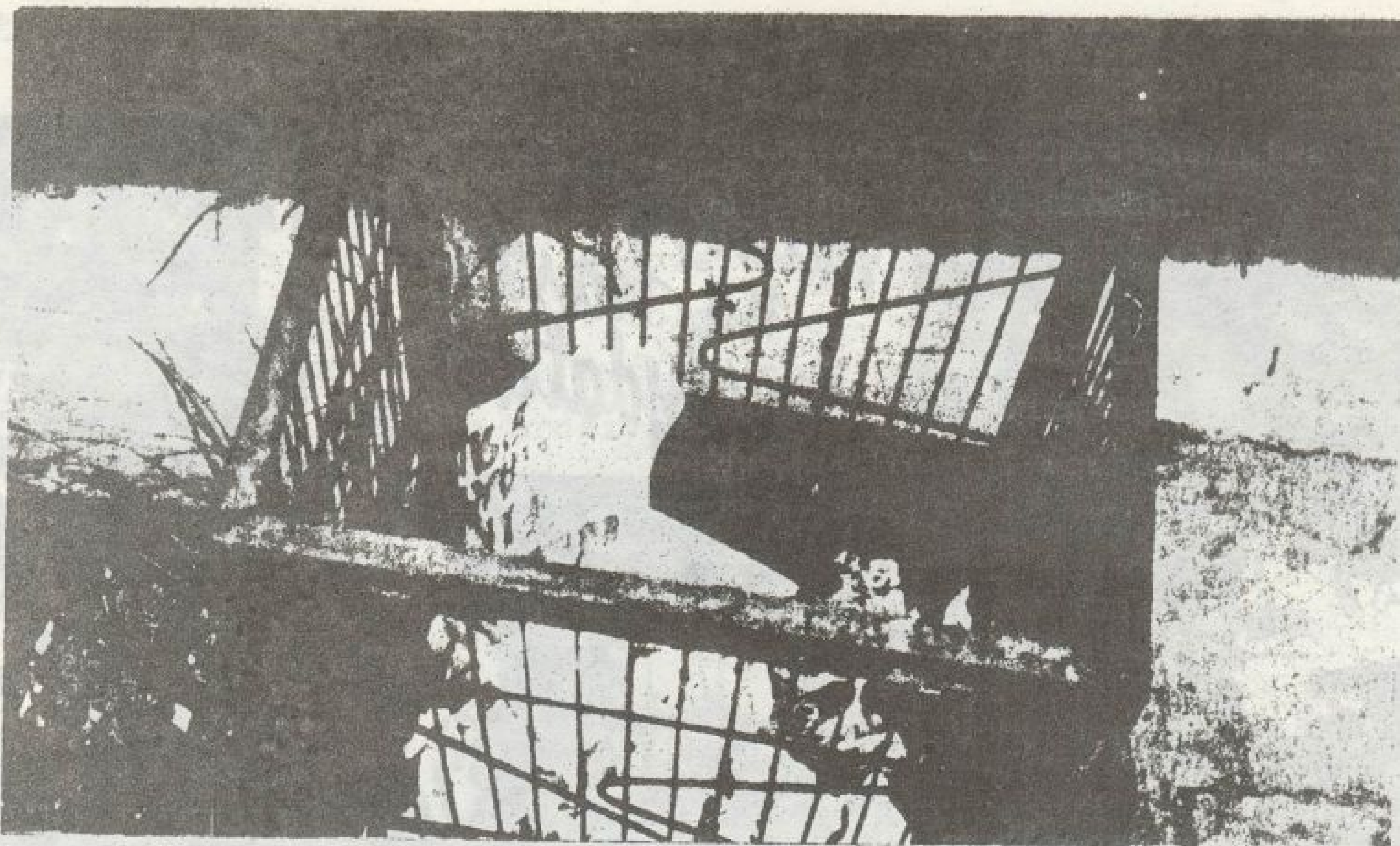
Nasza kultura

Kultura charaktaryzujecca tym, szto pranikaje kożnuju dzialanku żyćcia. Tamu kultury nia można zafalszawać, bo widać jaje ú naszych pawodzinach, ubory, haspadarcy i wa úsim, szto nawokał nas. Dawoli tolki pabaczyć jakujuści wiosku, kab wiedać adrazu, na jakim kulturnym uzrouni żywuć u joj ludzi. Nia treba pytacca. Żywuczy ú naszaj hminie, nie mahli my raniej wystupać adkryta i szczyra ú palitycznym życći. Papiarednija partyji adzwyczaili nas ad palitycznaj dumki. Siońnia my sąmi nia wiedajem, kudy padacca. Nie prywykli my da wykazwańnia swaich pohladaú, da wykładańnia swaich racyjaú. Nia úmiejem my taksama arhanizawacca, a wiedama-ż, szto razam lahczej, sżto swarka - tolki raźbiwaje.

Najdarażejszy nasz kandydat.

Pad czas wybarczaj kampaniji mnohich szakawali adozwy "Rodnyja" ci plakaty Biełaruskaha Wybarczaha Kamiteta: "ty + ja = BDA", "tra-la-la, tra-la-la, nasza partyja BDA!", "ty ú siabie", "tolki ryby hołasu nia majuć", tym bolsz, szto byli jany napisany na dziú-

Niekatoryja znajszli dla nas miesca ú koszy na śmiećcie.

na zrazumiełaj mowie. I woś, kali dahetul u Haradku nichto nie abdziraú plakataú, to tym razam kamuści jany zajeli woczy. A kożny-ż moh paczapić swaje. I tak, udzień i únaczy, u Haradku i na Stancyji Waliły, u PGR Waliły, naszy plakaty apynalisia na ziamli abo ú koszy na śmiećci, byli paszmarawany ......, abo wisieli z dapiskami: "1000 dolarów za żywego". Dziakujem, wielmi dziakujem za toje, szto tak szczodra acanili naszych radnych. Ale úsio-taki prypaminajem 56 artykuł Wybarczaj Ardynacyji[x], dzie haworycca pra plakaty.

Kultura, darażeńkija, patrabuje ciarpliwaści, pracy i czasu. Tut treba czatyroch pakaleńniach, kab akulturycca. Paczakajem. Ciarpliwaści nas nawuczyli, pracawać my musili zaúsiody, a ad czasu nie úciaczem.

Z padziakaj za supracoúnictwa
Rada BDA ú Haradku

[x]Art. 56 Ord. Wyb.:„Wszelkie plakaty, napisy lub ulotki wyborcze zawierające wyraźne oznaczenie od kogo pochodzą bądź stwierdzenie, przez kogo są rozplakatowane, podlegają ochronie prawa."

Kažuć, szto ...

U Baryku 26 maja wieczaram hrali i śpiawali DUBINY.

... Toj dla nas byú dobry, na kaho my hałasawali.

... Nic na razie.

... Nia maju zdania.

... Ja hałasawaú na taho, na kaho mieú hałasawać i úsio.

... Dobro.

... Kažuć, kaho jany wybrali, try asoby to jest dno, no. Taki Wałodzia z Hlejska abo hety Wałodzia Kardasz. Czakaj, treci jak jaho... hety ze straży, no mniejsza o to. No szto jany mohuć uniaści? Ci kaniecznie było pad hetym szyldam wystupać? Pad szyldam naszaj partyji? A czamu hety ú Zubkach nie pierajszoú? Wybrali, kurde, sabie babu, jakaja dziażyć ostro, i dali jaje kandydaturu. No znajesz, u Zubrach to úże inna sprawa. Znajesz, jak to jest. Kurde, no. Jak zastaniecca hety naczalnik, to budzie tak pszesrane. Ja tabie skažu adno. Szto budzie kamisaryczny nadzur. Bo Palaki majuć wtyczki, wiesz, u wojewody. I tady budzie pszesrane dopiero.

... Że wiesz, będzie tak samo, jak mafia powstanie taka, nie będzie tego, no... tak jak kiedyś partia rządziła, teraz Solidarność rządzi, a teraz tylko Białorusini. Ja uważam, że musi być większość na przykład Białorusinów, ale parę musi być tych. Wtedy jest patrzenie na rączki. My jeszcze, myśmy się nie nauczyli. Tej, jak to powiedzieć... no... tolerancji. Ja wam coś powiem. Może to by było i dobre, mogą być najlepsi ludzie, ale jak nie ma hroszy, to... A skąd te hroszy wziąć? Przy komunie opozycja cała się wykształciła. Nasz Michnik nie Michnik, te Kuronie. Wykształciła się. No weź teraz się wykształć!!

... A we Wrocławiu powypisywali na ścianach: "Wróć Komuno". Piszuć wszędzie.

... No, u Krakowi szyby powybiwali u lokalu wyborczym.

... Bardzo dobrze. Ja już wiem. Ja już pytałem się. Usio dobra, 104 hałasy ma. Najbolsz maje. U nas u paradku. Dobra budzie.

... Kandydaty jak kandydaty. Ja zresztą tut zakoratko, stul pachodżu. Ali... zdajecca, szto mahli-b sztoś zrabić. Tolki ci údasca? Hetaho, jak to hawaryli, prywykli, szto z centru úsio musić wyjść.

... Dla mnie to wszyscy dobrzy są.

... A ja nie wiem, czy to w ogóle były wybory. No, jeśli dowodów się nie wydaje dla mieszkańców gminy, to można robić wybory? Milicja nie wydała dla mnie. Od dwóch lat nie posiadam dowodu. W ogóle nie mogłem wziąć udziału, ja mogłem kandydować. Nie tylko że. Gmina. Ja wiem, czy to jest w ogóle gmina? Napis niby pisze, że to jest gmina, ale jak zachodzisz do nich rozmawiasz, składasz wnioski czy coś, to oni nie reagują w ogóle na takie sprawy. Czy oni w ogóle mieli jakieś zebrania... Bo żadnych ogłoszeń nie było że oni mają jakieś rozmowy poważne. Na ile ja wiem, to były zebrania, ale Białoruskiego Zjednoczenia Demokratycznego, które wysuwało swoich kandydatów. A to chyba, że oni tylko. Gdzieś z zagranicy, bo my tut nic nie wiemy na ten temat. Ja jestem katolikiem. Ja jestem z Koru, z Solidarności. Ja nic nie wiem. Oni ze mną nie prowadzili żadnych rozmów. Moja organizacja. Ja jako szef nie mam dowodu osobistego. No to oni powiedzieli krótko. Nie będziemy nawet zabierać głosu w tej chwili, z nimi dyskutować. Ja pisałem i do pana Wałęsy, i do pana Kuronia, i do Premiera, wszędzie pisałem. No to widocznie tam w Warszawie zawinili. Bo oni po-

winni zareagować na takie pismo. I do Rzecznika Rządu pisałem. Interpresu i nic. My nie zrezygnowaliśmy, czekamy na dowody. I będziemy walczyć dalej o swoje prawa. Tó nie są wybory. No w tej chwili w Pegeerze. U mnie rodzina jest dość taka, że miała kilka odznaczeń w swoim czasie, ale te dyplomy pozacierano, pozmieniano, głównie nagłówki w dyplomach sfałszowano, ja to zauważyłem w tej chwili. Przez urząd, przez Białystok, przez inne osoby. Po prostu pod groźbą, pod presją, że tam ich się wsadzi. Ja sądziłem, żeby to doszło do ONZ, żeby ktoś zareagował. Czy milicja jakaś solidna. Ale czy tu były głosy wrzucane? Ktoś głosował stąd? Nikt. Ale ci co naprawdę działają, walczą o te... żeby tu było coś. Żeby tu nie było dziadostwa, jakie tutaj jest. No niestety, my nie możemy. Ja znowu będę walczył, tyle ile mogę. Jeżeli już we własnym kraju musimy siedzieć jako Solidarność, jako opozycja do Stowarzyszenia Białoruskiego, to ja... A tu w tej chwili to tylko Stowarzyszenie Białoruskie brało udział. Jeśli w tej chwili tylko Stowarzyszenie Białoruskie robi taką presję na działaczy opozycji tutaj, że oni po prostu nawet nie mogą mieć dowodów, ani podjąć pracy, ani żyć z żoną z dzieckiem... A ja mam taśmy, że oni nie tylko

U Baryku sabrałosia mnoha narodu.

że mówią, ale grożą nam po prostu, że nas unicestwią czy coś takiego. Mamy taśmy, składane filmy. Jak niemożliwe?! Jak przejeżdżam na przykład przez Królowy Most, ten z cerkwi prawosławnej, Bazyli czy jak on tam, grozi mi, że nie pierajedziesz mnie tutaj, proszę ciebie... Tylko plakaty. A boisko? Jeszcze nie tak dawno sprzed dwóch laty jako związek działaliśmy legalnie. Graliśmy w piłkę, wszędzie działaliśmy, a teraz tego nie ma. Tylko ichnie... Na nas się rzucili, że my zamieszki chcemy zrobić. Porywamy się na Związek Radziecki i tak dalej. A ja mam taśmę. To przez radio było nawet mówione. Ale oni działali wcześniej, nielegalnie też.

... Adczapisia, bo jak dam u łob zaraz hetaj parasolkaj...

... Dobro. Na razie dobro. Naszy ludzi wyhrali. Nu, hetyja szto żywuć, Biełarusy.

... Dobra, szto wyhrali. Usio dobrańka.

... Nic nie chcę mówić. A po co nagrywać?

... Dobra, szto nia byú, a kab byú znaú, to nie pajszoú-by. Haworać dobra, ale robiać kiepska. Kali úże masło 2600, ciapier 3090. Małako haspadarowi úkrali. Hetych radnych usich kibienimaciery treba pawywozić. Uże narabili adnyja. Tyja rabili, to kryczali - czyrwonyja! Ciapier usio rouna. Zialonyja. Ale dobra, szto wolny hołas, to Żyd i Glemp ulezie. Dobra nia budzie. Ni prydwidzicca. Sztoraz horaj. A szto jany pamohuć, kali tyja bezradnyja siadziać. To kibienimaciery, czaho jany leźli na miahkija hetyja. Niachaj iduć maładyja, niachaj maładyja żondziać. A hety úże trasiecca nad hrobam, ale lezie. Jakoj ty chalery leziesz. Puści maładoha. Takich-o pawybirajuć, niachaj żondziać.

... Dajcie spokój, co wy, ja nie tego... Jak ma być lepiej, jak ja pracy nie mam?

... Ja nie rozumiem... Mnie się wydaje, że dobrzy byli. No, ja wiem, trudna sprawa. Tu jest za bardzo zakorzenione to zło, które było, tak że nie wiem, czy to się kiedyś wykluczy w ogóle. Trzeba zmienić całą elitę, bo tak... Nawet nie znam tych wyników wyborów, prawdę mówiąc. Tak, jestem stąd. Akurat tak się stało, że sam byłem kandydatem na wyborych, ale tutaj przeważnie ludzie prawosławni mają większy głos. Bo tu jest ich więcej.

... Schowaj to! Nic nie wiem, bo nie było mnie na wyborach!

... Znajszlisia-b lepszyja kandydaty.

... My hałasawali na Gienka Petelskaha. Heta małady czaławiek. Dumajem, szto nam gaz zrobić.

... Dawaj resztę, ja uciekam.

... Zależy dla kogo i co.

... Uhu, naszych mnoha było. A prynajmniej my zadawalonyja, szto paszli naszyja.

... Nia znaju, nie hałasawaú. Uże je wybrany. To samo budzie, szto było.

... Głosowałem też na tego z BDA.

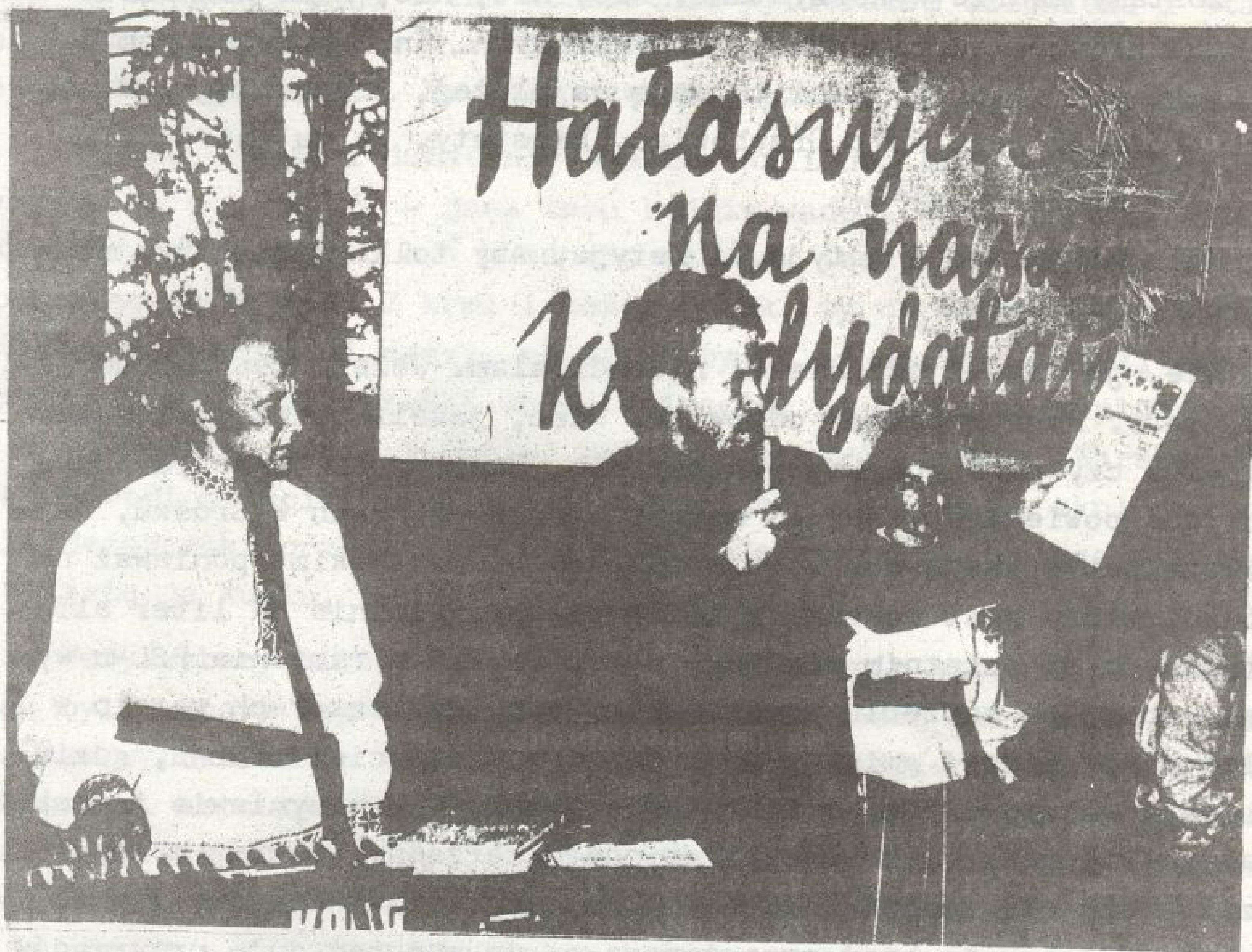
... U nas dobra, bo wyhrali naszyja Biełarusy. Ale ú Biełastoku mało papała.

... Nie, nie... Ja nie imieju czasu, receptu muszu pisać.

... Raz tak jak treba. Ja nie pierajszoú. Było dobra chociaż raz. Zaúsze byli tolki kirowany, jak to każuć, biez maciery, biez baćki. A teraz moża troszki źmienicca.

... A co ja mogę powiedzieć, ja tam mało interesuję się o wyborach. Aby ja miała z czego żyć. Jeżeli podjęliśmy, to chyba... Ja to na pewno by się nie podjęła w tej chwili to zaczynać. To odwaga. W tej chwili podjąć się działać, to trzeba ja nie wiem. Zastanowić się. Bo ja by tego nie zrobiła. Ja mało mużyka nie zahryzła za hety wybory.

... No, ja to tak po waszemu nie umiem rozmawiać. Na temat wyborów: chyba pomyłka. Złych ludzi wytypowali. Pogląd wszystkich. Większość złych ludzi. Będzie gorzej jak było w Gródku ze względu, że w tej chwili skoro były dotacje, ci sami ludzie nie potrafili w ogóle nic tu zrobić konkretnego, wykorzystać. A w tej chwili na własną rękę, wszystko pada, wszystkie zakłady. Źli ludzie, nic ja tutaj nie widzę. Za dużo układów, skrzynia biegów, same tryby i także tu się nic nie da zrobić. Po prostu będzie źle i każdy, kto ma mądrą głowę, niech się trochę ratuje, ale tu już nie wszyscy poradzą, nie wszyscy. To już urzędy wszystkie splajtują, no może coś niecoś tu jeszcze przetrwa, ale tu jest cieniutko, porównując, gdzie mądrzy ludzie rządzą, to u nas jest nic. Przecież ja bywałem za granicami, w kraju, no wszędzie, nie o to właściwie chodzi, ja

Razam z kandydatami na radnych reklamujem siabroúski czasopis "CZASOPIS".

popieram tu różnych ludzi, i prawosławnych i różnych, ale to jest w ogóle rozbieżność. Nie w tych ludzi, aby tylko, aby swój, ale to, swoj w tej chwili to już nic nie daje. Są kraje 200 narodowości, mijają się ludzie, pracują, zazębiają, każdy ma miliony, ale niestety, niestety, tu nie będzie tak. Ja pracuję w handlu. Można porównać mój handel, a handel, gdzie tutaj wspiera ten handel 50 ludzi. Ja jeden prowadzę tyle. Po prostu jeden człowiek potrafi tych 50 zastąpić. Zresztą po towarze i po cenach widać. Za jakiś czas może pożyjemy, zobaczymy, za następne 4 lata może po prostu z tego już tylko szczątki zostaną. Chodzi o to, że po tych zakładach, po biurokracji wszystko się zmieni i zobaczymy, czy ja się pomyliłem czy nie po prostu. Źle, źle, źle... To jest walka o byt. Ludzie nie patrzą, żeby wybrać tego, kto może coś zrobić, tylko - ja wiem? To tak jak w rządzie - roszada. No, w kraju widzę zmiany, duże są zmiany, wszędzie się jeździ, ale już nie jest źle, ja uważam, że w kraju nie jest źle, powinno być lepiej. Pani, my wpłaciliśmy na gaz, kto nam go dokonał? Złe pociągnięcia, te pieniądze

nie zostały mądrze wykorzystane. Nic, nic, nic, nikt nie rusza głową, tylu tu ludzi zostało skrzywdzonych. Inni później pomyśleli, a tu się ciągnie. Nasi tu mają najbliżej, i gazociąg pod nosem, trójniak jest koło Grzybowiec. Niestety. Co tu patrzeć... Na wylot wszystko wiem.

... Mnie mohuć być i hetyja, i hetyja. Aby tolki spokuj byú na świecie, jak kažu...

... Nie, ja takich odpowiedzi nie udzielam. Jeżeli coś już udzielam, to... Pani redaktor odpowiem. Więc, jeżeli można powiedzieć, nie wiem czy pani już nagrywa czy nie. Nie, proszę włączyć. Chcę pani coś powiedzieć, jeżeli można. Więc o wyborach w Gródku. Największą satysfakcję mam w województwie białostockim, ponieważ na Gródku, który jest czasami w alfabecie niezależnie od liter alfabetycznych na ostatnim miejscu, w tej chwili z ramienia PSL-u wygrał wybory na szczeblu wojewódzkim, ponieważ czterech weszło w skład rady gminnej gminy gródeckiej przedstawicieli PSL-u, gdzie w Łapach weszło dwóch, w Zabłudowie jeden, w Dobrzyniewie trzech. Dlatego wie pani, jako prezes gminnego zarządu... Teraz można wszystkiego się spodziewać. Nie wiem, czy to magnetofon, czy to magnetowid, czy to broń przestępcza... Ja mam też dużo przyrządów służących do pracy, ponieważ nie jestem tylko prezesem gminnego zarządu ZSL-u w Gródku, ale jestem jeszcze prezesem potężnej spółdzielni na tym rejonie. Jedyna, która się liczy na szczeblu gminnym, i od niej zależy, i ode mnie dużo spraw w gminie... Proszę panią, skoro wygrałem wybory, a miałem kontrkandydata z partii białoruskiej, który miał ogromne szanse, ponieważ na gminie gródeckiej, proszę panią, to nie uważa się PSL-owców, katolików i tym podobnych. Ja jestem trochę innej branży, innego zdania. Proszę panią, ja nie po to się uczyłem, żeby w Gródku zginąć. Wierzyłem w to, że te wybory wygram i wygrałem, i to jest ważne. Mi przez 12 lat działalności na tej gminie, gdzie doprowadziłem spółdzielnię na przyzwoity poziom, bo tak można to określić, proszę panią, ale ja w województwie zajmuję większe stanowisko jak tu, ale nigdy nie pozwolę sobie zapomnieć o tej gminie. To jest rzeczywistość i to są moje rzeczywiste pragnienia, wrażenia i tym podobne. Tylko chcę pani powiedzieć jedno. Modliłem się w przeddzień wyborów, żeby wybory przegrać. Dlatego, proszę panią, że 12 lat na tej gminie, przez 3 kadencje będąc prezesem ZSL-u, bo taka była prawda, za co nie ponoszę żadnej odpowiedzialności, co mi kiedyś ktoś i dzisiaj zarzuca, że ZSL-owcy się

kryją pod nazwą PSL-u i tym podobne. Ja nie mogę tego znieść, ja byłem na kongresie, ja byłem konkretnie wybierałem człowieka i stawiam na swego kolegę prezesa... Przepraszam, ale mi to wszystko dzisiaj... pani mnie zaskoczyła. Na mnie czeka po prostu osinobus, ponieważ...

... Ja nia dumaju i dumać nie chaczu. Naliju ú hety kubak wady, budu waryć, waryć, waryć, - jana znoú budzie wadoj. Niet hroszaj, niet haspadara. Ja ú subotu byú u adnaho takoha, toże niedurny chłopiec. Ja każu: no co będzie? Z krwi i kości Polak, ty co taki ani tudy, ani siudy, ni waszy, ni naszy, ni da partyji, ni da Boha, czyli pad moj gust padpadaje.Ni sałodki do połkniencia, ni horki do wyplucia, i muwi: co będzie, panie Michale? Będzie Księstwo Polskie, Warszawskie. Mazowiecki przecież przechrzta, muwi (ja nia wiedaju, skul jon znaje). Ale Mazowiecki przechrzta, Kuroń Żyd, Geremek Żyd, Wałęsa Niemiec. Za to, szto ja kupiú, za to i pradaju.

... Hety wybary niekatoryja zbajkotawali i mnie eto nie narawicca. Bo jak byli wybary kogda-to, frekwencyja była oczeń balszaja. A Haradok zaúsze wyrużniaúsia wialikaj frekwencyjaj. Ciapier mała pracentaú. Choroszo, szto wybranyja samyja najłuczszejszyja. Jana swaje miascowyja. Jany znajuć patreby i niachaj działajuć. Dumaju, szto choroszo, szto mnoho pierajszło ź Biełaruskoho Abjadnanija.

... Bo ja paprostu kompetentna takaja, szto ja nie panimaju, jak tó żond robić i szto jon robić. Ja úżo taksama pierażyła 52 let u hetaj Polszczy i baczyła úsiaho, a nareszci úsio zapsułasia tak, szto nie chaczu nawat iści. Nie paszła, paprostu nie paszła i úsio. Usie robiać u swoj kiszeń. I Mazawiecki staú, i Kuroń staú, i úsie narobiać.Pabuduć paru miesiacaú i daświdańnia. Pajedzie zahranicu, to dziś czaławiek na PKS płacić tolki dzienieh, a jany jeździać samalotam kruhom. A hetyja ksiandzy, hetyja úsie, o! Szto jany wyrablajuć?! To dumajecie, nie ústydno?

... Obojętne. Ludzie ludźmi, jest po prostu. I ważne, co zrobią. Nie ważne, kto jakiego wyznania jest. Prawda? Nam jest obojętne, kto jakiego wyznania jest, i heta radnym pawinno da słuchu dojść.

Dziakujem życharam haradockaj hminy za wykazwańni pra wybary. My pierapisali ich z mahnitafonnaj stużki, nia bawiaczysia ú stylistaú i artohrafaú. Dumajem, szto úsio zrazumiejecie. Redakcyja.

Naszaje chryścijanskaje žyćcio

3 czerwienia 1990 hodu, paniadziełak, druhi dzień Światoj Trojcy - dzień Światoha Ducha.

U naszaj haradockaj parafii hetaje świata maje wialikaje znaczeńnie. Dwaccać hadoú tamu nazad (u 1970 hodzie) adbyłosia paświaczeńnie nowapabudawanaj pryhożaj carkwy. Krasujecca jana ciapier nad Haradkom, stojaczy na tym miescy, dzie zhareú pad czas druhoj suświetnaj wajny draúlany chram.

Pabudowa nowaj carkwy raspaczałasia adrazu pa wajnie, na popieliszczy, bo úžo ú 1946 hodzie. Udziacznyja Bohu za toje, szto zmahli pierażyć lichija hady wajny, haradockija prychadżanie pad kiraúnictwam i za asabistym prykładam swajho energicznaha światara Uładzimira Daraszkiewicza (siońnia Jon Mitrapalit) szczyra úzialisia za pabudowu nowaj światyni. Mnohija ź ich jaszcze i ciapier uspaminajuć hetyja nialohkija hady. Ichniaja praca nia budzie daremnaj.Hetaja światynia budzie nia tolki świedczyć pra ichniuju wieru i pracawitaść, ale i aświatlać ichnich naślednikaú i úsich dobrych ludziej, jakija daj Boh kab byli dastojnymi swaich dziadoú i baćkoú.

Ajciec Ryhor Szyryński

Szczyra dziakujem siabram naszaj hazety, jakija padaryli nam:

20 000 - Jan Fiedziukiewicz
50 000 - Nina i Mikałaj Supranowiczy
50 000 - Gienia Hruszeúskaja

Hołas Haradka

Czasopis Biełaruskaha Demakratycznaha Abjadnańnia ú Haradku. 21 czerwienia 1990. Redakcyja: Tamara Buraczeúskaja, Alaksandar Karpiuk, Jan Maksimiuk (Biełastok), Lonik Tarasewicz (hałoúny redaktar). Źmieszczanyja ú numary zdymki zrabili Ela Beziuk, Sylwestar Jarocki i Lonik Tarasewicz.
Adras: "Hołas Haradka", 16-040 Gródek, ul. Świerczewskiego 4.
